

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét
 illető küldemények a
 szerkesztőnek, anyagiak
 a lap tulajdonosnak kül-
 dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden lírájánál
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr. | Megjelen minden kedden és pénteken. | Egyes szám ára 10 kr.

Hivatalnok és politika.

Nézzünk már egyszer jó közlőről farkas-
 szemet azzal a sokat felpanaszolt ellenzéki szemre-
 hányással, hogy a kormánypárti vokok nagyrészt
 „muszajvokok“, mert azokat kivallatás, kenyér-
 vesztés, üldözés stff. inkvizitori eszközökkel erő-
 szakolják ki a hivatalnok választóktól.

Végre is meg kell egyszer az érdeklődőket
 győzni, hogy ez a paripa, melyen pedig ugy sze-
 retnek nyargalódzni, ámbár szőre, patája, kötő-
 fékje van, de azért mégse igazi paripa; hanem
 csak olyan gyerekek mulattatására kitalált ördög-
 malom utáztat, afféle kóccal kitömött lóbőr, ame-
 lyik csak akkor visz, ha — tolják.

Mindenekelőtt konstatáljuk a helybeli ellen-
 zéknek abbéli ideges türelmetlenségét, hogy meg-
 győződést csak egyet ismer el igaznak, az ellen-
 zékét; még lehetőségét is tételesen tagadja annak
 a föltevésnek, hogy talán, imitt-amott, mégis akad-
 hatnak emberek, akik csupa véletlenségből, csupa
 különködésből, benső meggyőződésük szerint
 kormánypártiak.

Ha ezen konok tagadás alkuba lép, sőt talán
 megint is kivételkép némely „független“ egyénre
 nézve; hát könyörületet nem ismerő következe-
 tességgel fenáll minden hivatalnokra, tisztviselőre,
 közszolgálatban álló egyénre nézve. Az ellenzék-
 nek művelt érkeiről furcsán tanuskodik az a
 szintelen híresztelt itélete, hogy minden hivatal-
 nok és tisztviselő nézet és meggyőződés nélküli
 rabszolga, aki „mint a jól dresszírozott ketrecbeli
 medve, csak ura pálcájának billentését lesi, hogy
 annak jeladása szerint ugorhassék“ stb.

Hát igaz, a függetlenség sokféleképpen lehet
 értelmezni. Sokan — talán a legtöbben — a fék-
 telenséget, a fegyelmetlenséget, az ötletek és sze-
 szélyek zabolátlatlan nyilvánulatát értik alatta. Mi
 nem habozunk hosszú elméleti eszmefuttatások
 mellőzésével röviden s praktice kijelenteni, hogy
 a józan rend, az érdekközösség, a szolgálati fe-
 gyelem érdeke követeli, miszerint a hivatalnok
 legalább is ne tüntessen azon rendszer, azon kor-
 mány ellen, amelynek intenciója szerint hivatva
 van működni. Beláthatatlan közbomlásra vezetne
 az, ha a tisztviselői kar, melynek végre is leg-
 főbb hivatása a saját felsőbbiségének intencióit
 megvalósítani, ennek teljesítése helyett minden

egyes alkalommal, minden egyes rendeletnél s
 intézkedésnél bírálólag lépne föl. „Ahány fej,
 annyi ész“ volt s lesz mindig. Isten mentsen
 olyan hadseregtől, amelyben mindenki csak vezetni
 akar. Ellenkezőleg! Nem kiváló, hanem csak tűr-
 hető vezetés mellett is csodákat tehet egy fegyel-
 mezett, vezényszóra értő hadsereg. Szinte nem is
 képzelhető nevére méltó adminisztráció ott, ahol
 az alantas és fölöttes közegek átmérőleg ellen-
 tetes politikai meggyőződéseket vallanak s ipar-
 kodnak érvényesíteni. Hasonló tekintetek döntöt-
 ték el, hogy a katonaság ne gyakorolhasson poli-
 tikai jogokat; sőt a községi törvény utolsó par-
 lamenti tárgyalásakor is hasonló okfökből kíván-
 ták egyesek, hogy a községi jegyzők, mint akik-
 ről föl sem tehető, de el sem volna tűrhető a
 vármegyei vezérferfiak elleni nyílt állásfoglalás,
 ne is lehessenek vármegyei bizottsági tagok. Ezen
 előzményekből az állami stb. hivatalnokok is
 könnyen levonhatják, mit helyes és tapintatos
 hasonló helyzetekben tenniük.

Vagy ki támogasson egy kormányt, ha a
 saját összevágott mandatóriusai nem? Ki ké-
 peze az államban a folytonosság, az állandóság
 gerinc-csontját, ha nem azok a karok, melyek a
 polgárság minden ügyét-bajját intézik, az összes
 agendákat vezetik, a civilizált állam elért vívmá-
 nyait nemzedékről-nemzedékre átlántálják?

Vagy tán az volna a helyes, ha az alantasok,
 már az emberi természetben rejülő opponálási lát-
 tól elragadtatva, mindent ellenkezőleg akarnának,
 mint azt nekik legfelső vezetőik előszabják? Hiszen
 akkor ez az állapot az állami sztrájk
 állandósítása lenne; a talajvíz nyomásának uralma,
 az alulról jövő presszió hegemoniája, a bürokratikus
 erőszak szabadalmazása.

Ne értsék ugy az ellenzéki urak a függet-
 lenséget, mint a tiszpartai (kanizsai) paraszt, aki
 azért független, mert felfogása szerint „akkor bár
 nem parancsol senkise“. Hiszen tudják, vagy leg-
 alább tudhatják nagyon jól, hogy a szó valódi
 értelmében „független“ ember ugyszólván nincsen.
 Annak test és vér, emberi felfogás és érdek nél-
 kül kellene születnie, aki minden irányban füg-
 getlen akar lenni. Avagy talán azt hiszik ezek
 az urak, hogy Apponyi jövő századbeli kormánya
 alatt majd a tisztviselők utasításokat fognak kapni

felülről, hogy, hacsak lehet, foglaljanak állást a
 kormány ellen?

Ne higyjék ezt, ha gyermekeknek látszani
 restellenek. Mert bizony nem emberi kívánság az,
 előléptetést várni egy minisztertől, midőn nem is
 csinálók titkot abból, hogy az ő bársonyszéke
 lábára már rátettem a fűrészt s csak gyengese-
 gemen, de nem jóakaratomon múlik, ha azt a
 széklábat elfűrészelnem s a kegyelmes urat róla
 lebuktatnom nem sikerül.

Az élet nem teoriákból, hanem gyakorlatból
 áll. Csalódik, aki káprázatos agyrémeket csinál
 magának és nem érzi magát szabad embernek
 csak azért, mert ha nem másból, hát tapintatos-
 sági tekintetekből, nem szavazhat az ellenzékkel.

Különben — rátérve a dolog nyitjára — ki
 és mi alapon mondhatja azt, hogy e vármegyé-
 ben vagy Zomborban, bármelyik tisztviselő is
 kényszerítve van, vagy volt valaha a józan eszén
 s tapintatán kívül más által, hogy a kormánnyal
 szavazzon?

Aki ezt mondja, az csak a saját gyávaságát
 jelenti; mert egyrészt elárulja, hogy hajlamai
 szerint az ellenzékhez húz; másrészt meg beis-
 meri, hogy nincs bátorsága e hajlamát követni.

Aki ezt mondja, az vagy nem ismerős a mult
 ide vágó tényeivel, vagy céltatosan ferdíti el az
 igazságot. Mert igenis rámutathatunk nem egy
 példára, hogy igen előkelő vármegyei tisztviselők,
 törvényszéki bírák, tanárok s papok szavaztak
 ellenzéki jelöltekre és nem görbült meg egy hajuk
 szála sem, nemhogy üldözettek volna. Tessék
 csak megtekinteni b. e. Mártonfi K. szavazási
 lajstromait!

Aki ezt mondja, az tekintse becsületbeli kö-
 telességének névszerint felsorolni azokat a hiva-
 talnokokat, akiket már az ellenzékre adott sza-
 vazatukért felfüggesztettek, degradáltak, áthe-
 lyeztek vagy elcsaptak.

Mi viszont készségesen vállalkozunk, akár
 névszerinti kimutatására annak, hogy minden ha-
 nyag, könnyelmű, kötelességmulasztó — mert ilyen
 is akad a sok hivatalnok között — az mind el-
 lenzéki hangulatu; pláne ha teljesen „függetle-
 nítettik“, akkor véresszáju ellenzéki pártkolompos
 lesz belőle, mint azt példákban látni városunkban.

Hiszen végre is el kell ismerni, hogy a tiszt-
 viselők politikai szavazatukkal tehetnek, amit jónak

A „BÁCSKA“ tárcája.

Hogya...

*Hogya dalos madár volnék,
 Fészket raknék házatokra,
 S énekelni rárepülnék
 Minden este ablakodra.
 És dalolnék szerelemtől
 Bánatos dalt fájó hangon,
 Magsiratnám csaltságod
 Szép, csapodár hátlen asszony!
 És dalolnék, s énekelnék!...
 Míg egyszer, egy csöndes este:
 Zengő daltól bús szíve az
 Énekesnek megrepedne!...*

Erdélyi Zoltán.

A TISZAYIRÁG REGÉJE.

— Novelle. —
 Vértési Gyulától.
 — Nem. Még közelemben sem engedem tölteni, míg
 valamit nem mesél.
 Az elfüggönyözött ablakon át fényt és erőt veszve
 halványan verődnek át a napsugarak — s ebben a ked-
 ves félhomályban éles vonalakban tűnik elő a bájos

fehér arc, s az egész, az ifjuság teljes tüdőségétől du-
 zadó alak, melynek szoborszerű körvonalain kívánatosan
 feszül meg a szürke nyári szövet.

— Át akarom fogni karjaimmal a kis makrancost, de
 nem lehet vele bírni.

— Kis kacsától nem is várt erővel üt a kezemre s
 felugrik mellőlem.

— Nem, nem!

— De, édes, a kis gyerekeknek is ugy mesél az
 ember, hogy az ölébe veszi.

— Függet magának — kacag fel pajzánul s leül a
 zongora mellé a kis székre.

— Ismeri a Schiller szép románcát a „Keztyüt“.

— Ismerem.

— Nos hát ugyebár a Jovag felhozta az oroszánok
 közé ledobott keztyüt, de szép hölgyének örökre bucsut
 mondott.

— Én tölem maga is mondhat; bánom is én.

— Nem bánja? No hát elmoudok magának egy
 regét, és azután...

— Nos, azután?

— Akárhogy tartóztat is — nem maradok itt.

A piros ajkak közül kicsendül a kacagás, majd
 összeharapja az ajkait s nagy komolyan, szívére tett
 kézzel mondja:

— Bsküszöm, hogy egy szóval sem tartóztatom.

... Valahol messze, valaha régen élt egy király.

Óriási birodalma fölött a nap sobasem ment le. Palotája
 oszlopai tömör aranyrudakból voltak, az ablakok vékony
 gyémántlemezekből. Óriási kincs, mesés gazdagság volt
 összehalmozva a palotában — büszke is volt rá az öreg
 király, de volt ott más is, amire még büszkébb volt
 az öreg...

— Az aranyos kis lányára.
 — Kérem ne vágjon közbe.
 — De mikor ilyen dolgokkal traktál.
 — Várja meg türelmesen a mese végét.
 — Ha addig el nem alszom.

Álom nem nézett ugyan ki a szeméből, csak ideges,
 türelmetlen várakozás.

Kis sárga cipőit egymásra rakta, azután maga elé
 húzott egy széket s feltette rá a lábát. A bokán felül
 is kilátszott a fekete sárga selyem harisnyán átlátszó ru-
 ganyos gardes des jambes — s a vékony nyári szövet
 alatt a lábak plasztikus körvonalai egész végig, olyan
 igézetesen, olyan felgyújtólag domborodtak ki.

Ugy látszott, hogy észrevette a szememben kigyuló
 lángot, s diadalmas mosollyal fordult felém, ruháját sze-
 mértelenen lehuzva parányi cipője leghegyéig.

— Kérem, csak folytassa.

— Engedje el a mesét. Lásna, örültség az itt töl-
 ön mellett és ostoba meséket mondani, a helyett hogy
 átölelhetném mint máskor s csókokban mondanám el
 önnek...

— Azt az ostoba mesét. Nem, nem, csak mondja
 el szavakban.

— Legalább hadd ülhessek oda a lábaihoz. Édes,
 engedje.

— Nem, ott marad és mesél. Azután pedig mehet
 majd haza.

... Tehát volt a királynak egy gyönyörűséges szép
 leánya. A haja feketébb volt az éjjelnél, a szeme...

— Satöbbi! Satöbbi! Ezeket hagyja el. Olyan volt,
 mint én vagyok.

... Tehát olyan szép volt mint maga, de nem
 olyan kegyetlen. És volt a király udvarában egy fiatal
 dalás apród, aki örült hűvel szerette a királykisasz-
 szonyt, a szép Margitot. És Margit látta az ifju szemé-
 ben a lobogó tüzet, hangja remegésében gyönyörködött,
 s mikor a bátor fiu félenken remegve állott meg előtte,
 büszkeség töltötte el, mert érezte, hogy az a szép fiu
 nagyon, de nagyon szereti. És büszke volt az apród
 szerelmére, hanem azért ha szólt hozzá, olyan hideg
 volt, mint valami szép jégzobor. Azt akarta, hogy a
 fiu még jobban, őrvingjén utána, hogy valami nagy,
 nagy dolgot kövessen el szerelme megnyeréséért.

látanak; de a jelen viszonyok között, már higgadságunknál fogva is alig láthatnak jónak egyebet, mint a jelenlegi kormány támogatását. Nem mi mondjuk, hanem ellenségeink, a Neue Freie Presse és Kölnner Zeitung, tehát a külföld hangadó lapjai, hogy ezidő szerint nincs Európában kormány, melynek egyes tagjai rátermettebbek volnának, mint a Szapary kabinet miniszterei. Vagy talán azért forduljanak a tisztviselők éppen Szapary kormányára ellen, mert ő végre testté változtatja azt a régi ígét, mely a tisztviselők helyzetének javításában fejezte ki a közöbajt?

Ez elegendő okul a kormány iránti bizalmatlanságra nem szolgálhat. Viszont ha — amitől Isten őrizzen — valami elképzelhetetlen módon egy olyan kormány kerülne az állam evező rudjához, mely hazafiatlan, nemzetietlen, közérdekellenes célokat tűzne ki: akkor valóban nemcsak polgári, hanem honfui kötelesség parancsolná az állami tisztikarnak, mint a hazai intelligencia legnagyobb s legtekintélyesebb osztályának, hogy az alkotmány korlátai között a „Salus reipublicae suprema lex esto“ elvét tartsa egyedül zsinórmértékül.

Ezt azonban — hála Istennek! — tréfából sem mondhatjuk; midőn vezető államférfiainkat Európa irigylitőlünk, s midőn éppen miniszter-tisztviselők közvetlenül érezzük atyáskodó gondoskodásukat.

Egy szó, mint száz: a hivatalnoknak a kormány tartani nem muszáj ugyan, de dukál. Így volt s van ez mindenütt. Ellenzéki hivatalnok olyan, mint a pityergő katona, káromkodó pap, szoptató hajadon.

Különb az az egy-két voks, amelyiket komoly bérmálás nélkül megtartani nem sikerül, az nekünk ugye fog hiányozni; hiszen az ellenzék meghálálhatatlan tapintata már jó eleve gondoskodik nekünk akkora többségről, hogy a netáni malkontentus tisztviselőket bátran átengedhetjük nekik, Kossuth Lajossal elmondván reájuk: „Megfogytunk, de megtisztultunk.“

M.

A millenáris kiállítás. A kormánypart e hó 7-én tartott értekezletén tárgyalás alá vették az 1895. évi országos nemzeti kiállítás rendezéséről szóló törvényjavaslatot, melyet a ház közgazdasági bizottsága részéről Perlaky Elek előadó tüzetesnek megokolt. Zichy Jenő gróf nem fogadta el a javaslatot s a millennium alkalomból nemzetközi kiállítás rendezését hozza javaslatba. Pulszky Károly az esetre, ha millenáris kiállítás rendeznek, amit megmondandónak tart, az országos kiállítás mellett van s megszavazza a javaslatot ama feltevésben, hogy az kiegészítő részét képezi a miniszter iparfejlesztési akciójának. Baross beható, élénk helyesléssel fogadott megokolása után a törvényjavaslatot változatlanul elfogadták.

Nemzeti eszme a monografiában.

A történetírás mai fejlődött állapotában nem elégszik meg a mult eseményeinek egyszerű krónikájával, hanem fűrkeszi az okokat és a tények logikáját keresi. Minthogy eszes lényeknek ok-szerű cselekményeivel kell számolnia, eszmék után kutat, melyek az egyéneket, egy időkörtnek vagy századoknak vállalatait inspirálták és irányították. Amint egyes időkörtnek, ugy a népeknek is megvannak sajátos eszméik, melyekből kiindulva kell megítélnünk tetteiket. Megvoltak e

haza népének is sajátos eszméi: a nemzeti értelem, nemzeti dicsőség, nagyjaink és intézményeink tisztelte s azokhoz való hagyományos ragaszkodás, ezek voltak azon motívumok, melyek a letűnt századok diesteli éveiben irányították a közélet szereplőinek tetteit s a nemzet vállalataiban vezérelvül szolgáltak. Épp azért csakis ezen elvek szemelött tartásával, a nemzeti eszmének figyelembe vételével lehet helyes ítéletet mondani a mult eseményeiről, melyeknek szereplői, mint nemzetök uralkodó eszméinek hordozói cselekedtek. Ezen eszmének kell kiszínezni a történelmi munkát, ennek kell abban kidomborodnia, hogy a kornak hű tükre legyen. — Amint áll ez egy nemzet történelméről, ugyanezt kell mondanunk egy részleges műről: a vármegye monografiájáról. Bács és Bodrogh megye mindenkor tekintélyes részét képezte Magyarországnak, hajdanában a legelőkelőbb nemesi családok birtokai feküdtek itt; oly nevek fűződnek e két megyéhez, melyek tiszteltnek lesznek, valameddig magyar lakja e földet, áldottlelkű jobbágya szelíd magyar faj volt, józsi magyar szó hangzott itt mindenütt; magyar nemzeti eszméért lelkesült az ur, a paraszt. Épp azért a megye multjának megírásában lépten-nyomon ez eszme tartandó szem előtt, ennek kell kidomborodnia az egész műben, ennek kell azt kiszíneznie, hogy élethű képe, igaz tükre legyen a Bácska multjának.

Ezen momentumra óhajtom felhívni szerény felszólalásomban a vármegyei monografia szerkesztő-bizottságának figyelmét. Ne feledjék, hogy Bács-Bodrogh megye hajdan tisztán magyar volt, magyar nemzeti élet lüktetett itt, ennek a nemzeti életnek hűen festett képét fogja az olvasó közönség keresni a vármegye monografiájában; tehát domborítsák ki abban az írók a nemzeti eszmét, ez lengje át a művet és huzódjék rajta keresztül arany fonálként. Ez az én javaslatom, melyet bizalomteljes tisztelettel intézek a monografia szerkesztő-bizottságához. — A vármegye multja a honfoglalástól egész a mohácsi vészig egy minden ízében erős nemzeti életet tár elénk. A török dúlás után következett a telepítés és azzal befészkelték ide magukat a nemzetiségi torzsalkodások, melyeket — igaz — féken tart az ércelyes kormányzat, ámde mégis élnek azok és gyengítik a nemzeti életet.

Historia est magistra vitae. Legyen Bács-megye története is tanulsága a multnak, hogy a mint egykor magyar volt e megye, lakosai egytől-egyig hű fiai a magyar hazának, magyar vér szentelte meg barázdáit, midőn a török pusztítás letarolta hazánk e szép virányát, akként magyarrá kell annak lennie ismét és arra kell törekednie minden intelligens polgárának, hogy a nemzeti eszmét ápolja és terjessze; előbb vagy utóbb el kell jönni azon időnek, midőn Bács-Bodrogh megye lakossága szívében és nyelvében magyar lesz, mint volt hajdanában. Ha a megírandó monografia ezen tanulságot fogja magában foglalni és e meggyőződésre vezetendő olvasóit, akkor valóban hasznos és tanulságos mű lesz. Tehát támadjanak fel abban a nagy idők nagy emlékei, a feledés homályába temetett jelesek szentelt alakjai, kik szóval és tettel, békében és háboruban, vagyonukkal és életükkel szolgálták a közügyet, a nemzeti eszmét. Így igazán méltó

lesz a megye monografiája hazánk millenniumának ünnepéhez, mint a magyar Bácskának élethű képe és a jövő reményeinek biztató talizmánja. A nemzeti eszme, mely egy hosszú évsoron át részint elnyomva, részint elhanyagolva szunnya-dozott, keljen új életre, legyen vezéreszméje és alapszíne a vármegye monografiájának.

Érdúj helyi Menyhért.

Helyi és megyei hírek.

Kinevezés. Reitter Oszkár torontálmegyei alszámvévő, Reitter Nándor helybeli ügyvéd fiát, Torontálmegye főispánja Nagy-Becserek helyettes főkapitányává nevezte ki.

Pályázat van hirdetve a szabadkai kir. törvény-széknél betöltendő aljegyzői állásra, két heti határidővel.

Nyilvános köszönet. A bács-kereszturi köz-ségi iskolázék elnöke a pusztá-péklai mintagazdaság intézőségétől a következő átiratot vette: „Tekintetes iskolázéki elnök urnak Bács-Kereszturon. A pusztá-péklai mintagazdaság bérlői Birnbaum Jakab, Kálnoki és Simon, Beimel és fia budapesti cégek tudomást szerzvéen arról, hogy Keresztur községe iskoláiban a leg-utóbbi időben a magyarnyelv oly szép eredménytel tanítattik, hogy figyelemmel a lakosság idegen ajku voltára, indítatva érzik magukat ezen nemes célt támogatni, minélfogva van szerencsém tekintetes elnök urnak 50 forint ide zárva azon kérelemmel átszármaztatni, miszerint sziveskednék ezen összegért magyar tankönyveket beszerezni és azokat a szegény tanköteles gyermekek között kiosztatni, — tisztelettel Birnbaum Ernő.“ — A hazafias adakozóknak most lapunk útján mond köszönetet a b.-kereszturi iskolázék.

Virilisták megbízottai. A zentai r. kath. hitközség virilista jogainak gyakorlásával Appel Ede plébánost, a zentai takarékpénztár Dudás István igazgatót bizta meg.

A megyei szinikerület ügyében Ó Kanizsa előjárósága abban állapotott meg, hogy törekedni fog a községi képviselőtestületet rábírnai a nagyvendéglő dísztermének alkalmasabb színház helyébe leendő átalakítása iránt, és javaslatba hozza, hogy ha a megalakuló szinikerület társulata összel és tavaszkor tart a közsében előadásokat, a színházat és színpadot, a fűtést és világítást ingyen kapja, sőt mérsékelt készpénz subventiót is helyez kilátásba. Feltétlenül kiköti azonban, hogy az előadandó darabok műsorát az alakítandó közművelődési egyesület állapítja meg és az előadások mérsékelt beléptídj mellett legyenek tartandók, hogy a lakosság a színelőadások látogatásának megnyerhető legyen.

Hamis szavazó jegyek. Egy szabadkai városi választógyűlés hozott ítéletet e hó 4-én a kir. kuria. Szabadka város választó polgárai ugyanis 1886. év december 9-én a törvényhatóságba, az onnan kilépett tagok helyére új bizottsági tagokat választott — mind a nyolc körben. A VI-ik körben lefolyt választásokról Szántó Ede izrl. hitközségi tanító a szavazó urnába (egy esomóban) 145 db hamis szavazó jegyet dobott be, mely cselekedeteért Szántó a fenytő törvényszék által fogság s hivatal vesztésre lett elítélve. A kir. kuria Szántó Edét, az elkövetett bűnös cselekményért — fogház és hivatal vesztés mellőzésével — 200 frt pénzbírságra ítélte.

A difteritisz meggyékben. Mult számunkban közöltük a számadatokat a difteritisznek Zomborban való pusztításáról. Előttünk fekszik most az egész megyére vonatkozó, nagyon szomorú kimutatás. Mert habár a megyei hatóság kötelesség tudóan alkalmazta az előirt óvó rendszabályokat, u. m. az iskolák bezárását, az elkülönítet, a járványra való figyelmeztetés közfelféltét, a szakközégek és az u. n. községi utcai biztosok erélyes működését: mégis a járvány eddigi tartama alatt difteritiszben megbetegedett: 2484, ebből megbalt 986, meggyógyult 1310, gyógykezelést állt áll 180 gyermek. A legnagyobb halálozást tünteti fel Apatin (135), Feketehegy (86), Kupuszina (81), Bogojeva (61).

Az pedig szegény nem tudott mást tenni, csak szeretni lángolon, szeretni örülten — egy biztató szavára kész lett volna oda adni az életét is, de egy biztató szava nélkül azt sem merte megmondani, hogy szereti.

Egy szép napon azután kérés jött a királyi udvarba. A szomszéd ország királya. Egy részeges, csunya, öreg ember. A szép leány utálattal nézett rá, de apja ráparancsolt, hogy hozzá kell mennie.

A menyegző előtt estén lent sétált a szép leány a palota parkjában.

Véghetetlen szomorúság vett rajta erőt, ugy érezte, mintha a mai nappal elveszítette volna a boldogságra való jogát is — mintha holnapról kezdve a vigasz nélküli, sötét jövő állana csak előtte.

Elgondolta, hogy mennyi gyönyört, mennyi boldogságot tudott volna nyújtani az ifju szerelme, előtte állott az elveszített boldogság, káprázatos fényével, igézetes varázásával. Vége, mindennek vége.

Odahúzódott egy citromfa illatos árnyába s míg a buja, setétség, husos levelek közl kikandikáló apró fehér virágokat tépdeste, telejött a szeme könnyel, s hullott a harmat a fehér virágokra.

Azután fáradtan, roskadozva bolyongott tovább a park utain. Egyszerre csak megbotlik a lába valamiben. Lehajol és ott látja az uton fektüdni átszurt mellet a fiatal apródot.

Ráborul, öleli, csókolja, de nem mozdul a szegény halott.

— Oh, csak egy napig lehettem volna vele boldog! zokogja kétségbeesetten.

— Egy napig lehetsz — csendül meg egy hang háta mögött.

Ott állott káprázatos fényben a szerelem tündére, s nyájasan beszélt a leányhoz:

— Odaadod egy napi boldogságért az életedet?

— Oda, — felelte elhatározottan a királykisasszony s kihuzta szerelme szívéből a tört, a mig. ajkait rátapasztotta a kihült ajakra — bedöfte a tört saját szívébe.

És a tündér megtartotta a szavát.

Másnap két gyönyört tiszavirág repkedett virágról virágra, fűrdött a napsugárban, s élvezte a boldogságot, a gyönyört, a szerelmet. S alkonyatkor száryaikkal egymást betakarva — egész boldogan pihentek el egy lilium fehér kelyhében...

— És most kedvesem a mesének vége. Megyek.

Két ölelő kar kulcsolódott nyakam köré, szívom az illatos, forró lehelletet, az apró gyöngyör fogak verebre harapják az ajkamat, s azután egy végnélküli hosszú csókban egymásba leheljük lelkeinket.

— Nos látod, hogy tartóztattál.

— De nem szóval. Az eskümet megtartottam. A mese elég jó volt, édes, de hát ugy-e még sem kell azért meghalni az embernek, hogy boldog legyen?

Minek mondtam volna meg a kicsikének, hogy de bizony meg kell, mert csak akkor nem éri meg a kiábrándulást, a hűtlenséget.

Ki az ördög filozófálna mikor még a függönyökön betolakodó napsugarak is megunták a gondolkodást — ennek a két bohó gyereknek az ostobáskodásain, s szégyenkezve kishuntak a szobából. Margit pedig, az én Margitom a boldogságtól kifáradva ábrándos fényű, de még ragyogó szemmel mondja, vállamra hajta fejét:

— Én is meg tudnék érted halni!

Ki nem hinné ezt el ilyenkor?

ÉBREDEDÉS.

— Béli jelenet. —

A bálterem fojtó gözéből kimenekült a folyosóra. A pálmákból, leánderekből készített árnyas fülke felé közeledik, hogy ott a bódító tourok fáradalmi után kipihenje magát.

Fáradalmak? Bizony azok. A még mindig csinos asszony kezdi érezni a harmincegy év terhét. Néha ugyan még most is csupa ifjuságot, csupa szerelmet

érez lüktetni ereiben, de máskor aztán, különösen így tánc után olyan fáradt, olyan kimerült.

Betekint a hatyututollas legyezőjébe foglalt tükörbe, s egész megvizsgálódik, mikor onnan egy tüde női arc mosolyog reá. Igaz ugyan, hogy amint hosszabbban nézi ez arcot, a piros ajkak szélén észrevesz egy parányi ráncot — s a szép kék szemek szögletében is sugárszerűen fut össze néhány pici ránc.

A mazurka dallamos hangjai kiverődnek a terem-ből, s a szép asszony arcáról egyszerre eltűnik a boru. Indul a terem felé. Pici selyempipós lábával ütemszérűleg lépeget, szemé ragyog, keble lázasan emelkedik.

Eh, harmincegy év ide, harmincegy év oda — ő még mindig a legszebb asszony.

Hallja félszében csengeni a tegnap délutáni vallo-mást. — Legszebb asszony vagy a világon... Így, így mondta.

Mi is az a harmincegy év? Csak akkor öreg az ember, ha nem tud már szeretni. De ő tud. Szenvedélylyel, hűvvel, tüzzel, nem úgy mint azok az ostoba bakfisek.

Egyszerre csak megáll a terem ajtaja előtt. Hangot hall az odahagyott fülke felől, s amint visszamegy, minden szót megért a lázas beszédből.

— Esküszöm, hogy nem szeretem azt az asszonyt. Maga kis bohó, hogy is gondolhat ilyet, hiszen anyám lehetne. Harmincegy éves...

A szép asszony könnye barázdát szánt a rizsopor arcon, s mikor odajó hozzá egy barátójé, s hívja be a terembe, csak annyit mond:

— Megyek haza. Az álomnak vége. Felébredtem.

Julius.

Melléklet a „Bácska“ 96-ik számához.

Luca napja. Miklós és Luca napja egyaránt nevezetes napok; a karácsony innét már csak napok szerint számíthatjuk, olyan közel van, (szinte nem is hiszük, hiszen tavaszi nap sít odakinn!) meg aztán a kis gyerekek is nagy respektussal emlegetik e két szentet, mert vagy az egyik, vagy a másik — némi vidéken mindkettő is — rendszeren hozni szokott valami ajándékot vagy pedig — virgácsot, a szerint, hogy ki mit érdemel. Mikulás már a mult szombaton járta be a kisgyerekes házakat, a Luca nap előestéje meg holnap lesz. Akiról a Mikulás megfedekezett, arról majd a Luca megemlékezik. — Hanem a Luca nap még egyébről is nevezetes. Ekkor kell belefogni a Luca-szék készítésébe. Ki ne hallotta volna már a közmondást, hogy „készül, mint a Luca szék“? Mert hát ennek a székek egészen karácsony estéig kell készülnie; mindennap egy keveset, egyszer az egyik lábát, másszor a másikat, majd a támláját kell sorra venni és így tovább, de a fő, hogy Luca naptól karácsony estéig mindennap kell rajta dolgozni. Akkor aztán a kész széket el kell vinni az éjjeli misére és ott beletenni. Aki pedig ott benne ül, az látni fogja a városabeli összes boszorkányokat; ott ülnek majd a templomban hátat fordítva az oltárnak. — Régi mese ez, talán már a legbabonásabb vénasszonyok se hisznek benne (Könyves Kálmán előtt talán nagyobb hite volt e históriának). Most csak a közmondás tartja emléktét; lassú munkára szokták mondani, hogy: készül, mint a Luca szék.

Halálos beretválkozás. Kis-Hegyesről írják: Nagy halottja volt e hó 7-én Kis-Hegyes községének. Varga Gergely pár év előtt megyebiztosági tag, egykori községi bíró, jelenleg választott képviselő, a helybeli keresztény öngyógyító-szövetkezet pénztárosa s az egyenlőségi kör elnöke, rövid 7—8 napi kinlódás után, 69 éves korában jobblétre szenderült. Megdöbbentően hatott e hír mindenkre, mert halálát merőben egy véletlen okozta. Arcán ugyanis egy kis pörpörés támadt. Az öreg — maga végezvén a borbély szerepét — beretválással a kis patánást megvágta, amivel nem igen törődött s amiről mélyen hallgatott. Később rosszul lett, gyógykezelték. Dr. Frank József községi orvos mindent megtett a beteg fölépülésére, de már nem használhatott. Midőn az utolsóban járt, csak akkor vallotta ki neje, hogy tulajdonképpen honnan eredhetett a baj. A beretva rozsdás-mérge behatolt a szerencsétlen vérébe s tönkretette. Temetése, mely e hó 8-án ment vége, impozáns volt. Az elüljáróság s az egyes intézetek testületileg vettek részt az utolsó tisztesség megadásában.

A bezdáni általános ipartestület megalakult. Dr. Széchenyi Tamás járási szolgabíró, mint kirendelt hatósági biztos, elnökele alatt f. hó 8-án d. u. 3 órakor tartott meg az alakuló közgyűlést. Elnök lett: Ruff Mátyas. Alelnök: Rakovecz János. Ügyész: dr. Flekenstein Ferenc. Pénztáros: Koller Mór. Jegyző: Tessényi Oszkár. Számvizsgálók: Ligeti Dávid, Rózsahegy Antal és Varga Pál. — Elöljárók: Balits Mihály, Orbán István, Krieg János, Lazarovits István, Szenci Béla, Varga Sándor fizekas, György Mihály, Oberreiter Gergely, Barasits Antal, Frank Lajos, Neuman Jakob, Schuler József, Kerescher Ignác és Veszelovszky József. A gyűlés utasította a megválasztott elöljárókat, hogy iróhadalyiság, nyomtatványok és a legszükségesebb dolgok beszerzése iránt intézkedjenek, s erről a legközelebbi közgyűlésnek részletes jelentést tegyen.

Influenza. A fővárosban már arról panaszkodnak, hogy ott az influenza erősen terjed. Ambár nincsen még hivatalosan konstatalva járványosulról föllépése, de már rövid idő múlva, azt hiszik, ez is meg fog történni. — Kilátás van rá tehát, hogy bennünket is meg fog látogatni a tél folyamán ez a betegség, mert Budapestről könnyen elhurcolják azt mifelénk is.

Halálozás. Csihás Antal szántói nagybirtokos, megyebiztosági tag, ki megének közéletében annak idején tevékeny részt vett, e hó 8-án éjjel, alig félórai szenvedés után visszaadta lelkét teremőjének. Csihás Antal halála meglehetősen nagy részvétet keltett; halála annál fájdalmasabban eshetett hozzátartozóinak, mert arra senki sem volt elkészülve. A 70 éves Csihás a legutóbbi idők jó érzete magát s élvezte családja körében a hosszú munkásság által igazán kiérdemelt nyugalom éveit; egészen váratlanul ragadta el Csihás Antalt a halál. Temetése nagy részvét mellett folyt le e hó 10-én délelőtt; a végtszességénél a központ s a vidék intelligenciája nagyszámmal volt képviselve, ott láttuk Schmausz Endre alispánt is. A gyászmise és beszéltelést szertartás után — melyet Fejér Gyula zombori apát plébános ur nagy segédlettel végeztet — a szántói családi sírboltba helyezték el az elhunytat. A Csihás család gyászában ösztönöznek jó barátai s igen kiterjedt ismerősi köre. — A család a következő gyászjelentést adta ki: Csihás Antal, 1891. évi december hó 8-án, éjjeli 11 órakor, élte 70. évében rövid szenvedés után elhunyt. Hült teteme folyó hó 10-én délelőtt 10 órakor fog a szántói sírkertben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Az engedtelő szentmise pedig e hó 10-én reggeli 9 órakor fog a rom. kath. egyházban a Mindenek urának bemutatni. Szóntán, 1891. évi december hó 8-án. Áldás a szeretett apa emlékének! Halálán keseregnek: Csihás Ferenc, Csihás Erzsébet férj. Háj, Csihás Karolin férj. Szuppek, Csihás Katica férj. Graber, Csihás Mariska férj. Bosnyák, Csihás Béla, gyermekei. Háj János, Fritsche Ernő, Szuppek Béla, Graber Ferenc, Bosnyák János, vejei. Csihás Ferencné sz. Allaga Flóra, menyé. Csihás Józsefné férj. Donoszlovits Józsefné, Payerle Adámné sz. Gantz, sógor. Payerle Adám, Schweitzer Ferenc, sógorai. Szankovits Ferenc, Prigl Jenő, Anti és Feri, Thurszky Margit, dédunokák. Háj Mariska férjével Stankovits Bélával, Háj Gizella férjével Prigl Károlyval, Háj Antal, Fritsche János és Gyula, Szuppek Ella férjével Thurszky János, Csihás Antal, Imre, Béla és Flóra, Graber Béla, Ede és Ferenc, Bosnyák István, Margit, Erzsé, Kati és Mariska, unokák.

Döntvény. A pénzügyi közigazgatási bíróság egy fölmertült vitás eset alkalmával a következő döntvényt hozta: A m. kir. pénzügyi közig. bíróságnak döntvénye értelmében a haláleset felvételi jegyzőkönyv hivatalból kiállítandó okirat s mint ilyen bélyegmentes, még azon esetben is, ha az az érdekelt fél szorgalmazása folytán állítatik is ki.

Álmas fűzés pótvasár tarthatása iránt folyamodik a kereskedelemügyi miniszteriumhoz.

Himen. Sztrilich Antal zentai járásorvos eljegyezte öz. ifj. Czifrusz Ferencné szül. Ujházy Ilona úrnót.

Járőr-gyakorlatok. A mint a honvédelmi miniszteriumnak egyik legújabb rendeletében olvassuk, a közös hadsereg nézve a járőr-szolgálatban való gyakorlás céljából különös járőrolvasások és gyalogsági járőrmenetek rendszeresített, melyek már a folyó december hó folyamán veszik kezdetüket. A miniszterium fölhívta megyei törvényhatóságunkat, hogy amennyiben szükséges, a járőrök személyzetét kellő támogatásban részesítse s elszállásolásáról mindenkor gondoskodjék.

Az ó-kéri bankocsinálás ügyében vesszük a következő sorokat: A „Budapesti Hírlap“ s utána a többi lapok, sőt maga a „Bácska“ is legutóbbi számában az „ó-kéri bankógyárt“ illetőleg oly híreket közöl, melyek a valóságban nem egészen felelnek meg. Az egész dologban — miként e lapok f. évi december hó 4-iki számában megírtuk — annyi az igaz, hogy egy cinkos baudának — melynek célja csakugyan a bankó-gyártás volt — tagjai burokra kerülve, töredelmes vallomást tőnek, minek folytán megkerült maga a bankóprés is, úgyintén a festék, a dörzskő és a papír. — Hogy azonban ez ügyben több közírtatásban álló parasztgazda is kompromittálva volna; vagy hogy a gyár már annyira működött, hogy Arad megye, Temes és Délmagyarország el van 50,000 darab ötös és 30,000 darab egyforintos hamis bankjegyekkel árasztva, melyek feltűnően sikerültek, mindezek oly állítások, melyek csak a beklülő fantáziájában születtek meg, de amelyek a valóságban semmi alappal nem bírnak. — Megnyugtatóul kijelentjük, hogy az ó-kéri bankógyárban még egyetlen egy árva bankócska sem készült, csakis az akarat volt meg, a keresztilvített azonban meggátálta a csendőrség ébersége. — A vizsgálat egyébként még szakadatlanul folyik, s amit az eredmény kockázatát nélkül közölhetünk, annak idején közölni fogjuk.

Tárgyalás. A kis-hegyesi urbéri birtokrendezés ügyében január hó 30-án póttárgyalás fog tartatni.

Az állatorvosok kurzusa. Az állatorvosok póttanfolyamára, mely a jövő hó elején nyílik meg Budapestben az állatorvosképző intézetben, megénk területéről eddig négy állatorvos jelentkezett, u. m.: a megyei állatorvos, továbbá a bódásghai, temerini és adai állatorvosok. A tanfolyam célja: röviden megismertetni az állatgyógyászat terén tapasztalt újabb vívmányokat. A folyamodók állami segélyben is részesülhetnek, ha azt igénybe venni kívánják.

Vissza a szinpadra. Kovács Lajos kedvelt hőszerelemese volt a vidéki szinpadoknak, sőt a nemzeti szinpad deszkáin is föllépett, mint vendég. De megúván a vándor életet, még is csak buscut mondott az aranyos életnek és Szabadkán, ahonét nősült, vagy két év óta a városnál, mint adótszint működött. Most azt írják a szabadkai lapok, hogy Kovács Lajos beadva a hivatalról való lemondását, ismeretlen utakra távozott. Dehogy ismeretlen utakra! Azok az utak ismerősek, odavezetnek, ahol a derék urnak nem is egy, de több pár cipője sarka félrevásott: vissza a szinpadra. A mint halljuk valahol Erdélyben játszsa megint a régi szerepeket.

Egy suba históriája. Almási leveleznők meséli a következő mulatságos históriát: Horváth János (akasztói) szabadkai polgár, Szabadka „Pest szálló“-jában egy almási polgár subájára vetette a szemét, azt szépszerével el is emelte, miért hívőre került — az udvaros. Egy pár napra rá egy sándori asszonyhoz beállított mint lókupe. Két lovára az alkut megköötötte és mintán két cinkostársával az asszonnyal elbittette, hogy ő háztulajdonos és lókereskedő, a megalkudott árból 50 frtot lefizetett, 175 frtól f. hó 6-ig szóló kötelezvényt állított ki. Erre mint, aki dolgát jól végezte, a subát magára vetette és a bajai Miklós vásárra cinkostársával indult. Uközben egy némettel találkozik, kinek vételre, avagy cserébe megkínálja lovait. A németnek azonban nem a lovakon, hanem a subán akadt meg a szeme. Csere végett szállására szállítja őket, hol még vendégei a gazdasszonnyal dajcsoltak, addig ő a lovakra terített subát veszi szemügyre, galéria bezején megtalálja fölirt nevet. Szól a cseledéknek; majd pedig beviszi a subát és jöllehet válig erősítette az illető, hogy a bácsi (olesó) vásáron vette, azért sem a subát, sem az árat meg nem kapta. Ekközben a sándori asszony is neszt vette, hogy csalóval volt dolga, jelentést tett a rendőrségnek, minek folytán Almáson Vidákovich szabadkai rendőrbiztos őket elcsipte és vasra vetette. Az ötven forintotnak a nyomát alig ha nem verheti!

Hatóságok és a külföldi levelezés. Gyakran megesis, hogy némi hatóság, mikor külföldre, például Párisba ír, elfeledi, hogy a világpostán a magyar szolgabíroságoknak vagy körjegyzőségeknek is fizetni kell — s bérmentelen adja föl a levelét. Külföldön aztán sok bajt szerez az ilyen levél, mert a portón kívül büntetést is fizetnek meg a küllgyi hivatalokkal. A kereskedelemügyi miniszterium egy rendeletében figyelmezteti most a hatóságokat, hogy a külföldre szóló levelek és küldemények az ország határán tul nem résztesülnek portmentesség kedvezményében, tehát az ily levelezések a vagy szállítások alkalmával mindenkor figyelembe veendő a külfölddel szemben fennálló tarifaviszonyok. — A külföldön tartozkodó hadkötelesek behívása esetén a behívójegyek kézbesítésének postai díját a mi természetesen a külföldi postát illeti, egy a napokban érkezett miniszteri rendelet értelmében a megyei s illetve mindenkor a törvényhatósági pénztár tartozik előlegezni.

Községi kézbesítések. Sokhelyt keveset tördtek a hivatalos iratok szabályszerű kézbesítésével; némely községben szokás volt már, hogy a bírósági végzések s egyéb hasonló iratok kézbesítésével a hozzáértő kézbesítők helyett, az irni-olvasni nem tudó hajdút avagy parasztbancokat bízták meg. Ennek most végét veti a belügyminiszter legújabb rendelete, melyben szigorú utasítást kaptak az előjáróságok arra vézve, hogy kézbesítőknek csak olyan embereket alkalmazzanak, akiknek meg van az ahhoz való minősítésük.

14 éves gyilkos. Gardinovec községben egy Nikoletics nevű alig 14 esztendőes gyerek meggyilkolta hasonló koru pajtását, hogy elrabolhassa tőle annak 40 krját. A fiatal gonosztörőt a börtön levegője talán meg fogja javítani majd.

Hídvám. A báthmonostori urbéres társaság azon kérelemmel fordult a megye alispánjához, hogy a bacsikai nevű holt Dunaágon a társ. költségén épített hidon az átjáró közönségtől hidpénzt szedhessen.

Körvadászat. Vasárnap, e hó 6-án, az almási Rudits-féle uradalom bérloje, Dúngyerszky, nagyobb szabású körvadászatot tartott az uradalmi birtokon, amelyen vagy 30—35 vidéki vendég is résztvett. Nyulban persze győngye volt az eredmény, de az áldomásban annál erősebb.

Névváltoztatások. Weisz Mózes és Dóra zombori illetőségű budapesti lakosok, továbbá kiskoru Weisz Szidónia, József, Amália, Zsigmond és Samu ugyancsak zombori illetőségű budapesti lakosok vezetéknévén „Vince“-re és Grünstein Mór imelyi illetőségű újvidéki lakos vezetéknévén „Kertész“-re kért átváltoztatása belügyminiszterileg megengedtetett.

A zóna. A militáris paraszt embernek dolga akadt a városban. Eltűnök, hogy vajon följöljön e a vonatra, vagy se? „Eh mit: nem ülök föl — mondja magában — nem sietős a dolgom, elsétálok én biz gyalog. Odaadom inkább azt a hatost egy szegény embernek, aki bizonyosan éhezik már vagy három napja.“ Megteszi. Ót perc múlva: „Tyhó, az áldóját annak a csavargónak! Hát nem felül a hatosomon a — vonatra?“

Az eltévedt gyerek. Egy, öt-hat év körüli kis lányt találtak a rendőrök az utcán. Eltévedt, nem tud hazamenni, de nem tudja megmondani azt se, hogy kicsoda-micsoda, csak egyre pityereg. Bevezetik őt a rendőrségre.

— Hogy hívnak kicsikém, kérdi őt a főkapitány?
Fölhagy egy pillanatra a sírással.
— Az édesanyám Rózikának hi, a suszterék Gyurija meg csak úgy hi, hogy „horzas Rózi“
— A másik nevedet?
— Másik...? Az nincsen.
— Hát az apádat, hogy hívják?
— Apám...? Hiszen nincsen énnekem apám!
— Hát mikor volt, akkor hogy hívták?
— Nem volt nekem apám soha, csak mamám.
— Ejnnye terringettél! Hát akkor a mamádat hogy hívják?
— Hát: mama! És ujra elfogja őt a pityergés.

Nem tudja megmondani azt se, hogy honnan kerültek ide, csak azt tudja, hogy egyszer, régen vasuton jöttek, aztán most arra felé laknak, a hol sok disznó van néha az utcán. — És a rendőrség most keresi a kis lány mamáját, a kit úgy hívnak: hogy „mama.“

A szabadkai löverseny-egylet a jövő évre négy versenydíjat tűzött ki, összesen 1675 frttal. Az egylet most 681 frt készpénzzel rendelkezik. A jövő évre 3778 frt bevételt és 2800 frt kiadást irányoztak elő. Intézőkké megválasztottak: id. Vojnich Sándor, Vojnich Simon, Varga Ágoston, Törley Antal és Nagy Ákos, indítókká: Bezeredy István és Gábrly László, versenybírákká Mamuzsich Lázár, Vojnich Imre és dr. Antunovich József.

Szinházi szabályrendelet készítését tervezik a belügyminiszteriumban, melynek hatálya az ország valamennyi színházára ki fog terjedni. E célból a belügyminiszterium utasította valamennyi színházal bíró törvényhatóságot színházi szabályrendeleteik bemutatására, mint, a melyek azután az általános miniszteri szabályrendeletnek alapul fognak szolgálni.

Idegenek névsora a „Vadaskürt“-szállodában, December 3-tól 9-ig. Varjas Antal hivatalnok, Szeged. Hille Ágoston ker. utazó, Rosenheim. Hiyek A. gyáros. Engelsberg. Lustig S. ker. utazó, Bécs. Löw Sámuel ker. utazó, Budapest. Cousseau Jaques ker. utazó, Marseille. Jovánovits kir. táblai bíró, Szeged. Schick Mátyas ügyvéd, Kula. Dr. Molnár József orvos, Kula. Schröder Ferenc, ker. utazó, Bécs. Mitter Adolf kereskedő, Baja. Grünfeld Mór, kereskedő. Bécs. Révay Arnold színházi karmester, Zombor. Freiburger Ferenc tanító, Ada. Steiner Hugó solizitator, Bécs. Braun Miksa, ker. utazó, Budapest. Szabély Antal földbirtokos, Kaloeca. Henedska J. kereskedő Bács Petrovosszelló. Lanyi Mór ker. utazó, Budapest. Eisner Ignác, kereskedő. Eszék. Blaustein S. ker. utazó, Bécs. Steden József, ker. utazó. Bécs. Dr. Lemberger Armin ügyvéd, Baja.

Művészet és irodalom.

Igazságügyi közlöny. Az igazságügyminiszterium az 1892. évtől kezdve „Igazságügyi Közöly“ cím alatt hivatalos lapot ad ki, hasonlóan a többi miniszteriumokhoz, a melyeknek már eddig is voltak saját lapjaik. Az új lapot hivatalból meg fogják küldeni az összes kir. bíróságoknak, kir. ügyészségeknek, körjegyzői és ügyvédi kamaráknak, valamint a fogházak igazgatóságaiknak. Az „Igazságügyi Közöly“ tartalmazni fogja a kibocsátandó igazságügyminiszteri rendeleteket, a bizalmas jellegű kivételével. A fontosabb rendeletek azonban ezellen is meg fognak jelenni a „Rendeletek Tára“-ban, esetleg a „Budapesti Közöly“-ben is. Tartalmazni fogja továbbá a kuria teljes ülési döntvényeit, az itélőtáblák döntvényeit, ugyszintén amaz elvi jelentőségű határozatait, melyek a kir. itélőtáblák „Határozattárába“ fölveendő és ily módon igen fontos tényező lesz a decentralizált igazságszolgáltatásnak egységes irányu fejlesztésében. A közlöny további tartalmát fogják képezni közlemények alakjában az igazságügyminiszteriumnak egyes esetekre vonatkozó elvi jelentőségű határozatai és intézkedései, a mennyiben közzétételre alkalmasak, nemkülönben a minisztertanácsnak hatáskörü összeitkötési esetekben hozott határozatai, valamint általában oly egyéb közlések és adatok, melyeknek az „Igazságügyi Közöly“-be való közzététele igazságügyi szempontból célszerűnek mutatkozik; igazságügyi személyi hírek (kinevezések, kitüntetések, áthelyezések, nyugdíjazások stb.), ideértve a kir. körjegyzői és az ügyvédi kamarák kebelében előforduló személyi híreket is; igazságügyi pályázatok, a „Budapesti Közöly“-alapján készült kiadvonatban. A közlöny nem előre meghatározott időben és terjedelemben, hanem csak a szükségeslethez képest fog megjelenni nyolcadret alakban.

Komédia.

Az újabb előadások közelebb hoztak bennünket a társulat ismeretéhez. Az *Eleven Örögben* Halasyné a címszerepet nagy énlétséggel és ügyességgel adta, nem túlzott és méltán rászolgált a gyakori tapsra, melyet a nagyszámu közönségtől kapott. A szabónét Gutti igen ügyesen adta, kezdőnél szokatlan rutinnal forgolódott a színpadon és ha elég terjedelmes hangjának meg volna a kellő iskolázottsága, sikerét teljesnek mondhatnók. Hermin szerepével a fess Borosné próbálkozott meg. Nagyon kedves színpadi megjelenése van, de úgy játéka mint énekben sok a bizonytalansága. Így a szép románában „Ragyogj felém te szép csillagom”. — A férfi szerepek közül Tisztai Despiresje pompásan sikerült, különösen a részegét adta „mely” és beható tanulmányra valló hűségével. Halasy (Pomponius) és Lorándi (Tibulle) jól játszottak, de az előbbi nem volt elég véneke, az utóbbi nem elég rutnak maszkirozva.

A *megboldogult* Bissonnak francia szellemű bohózata nagy tetszést aratott. Elmondhatatlanul sok félreértésre ad okot az a körülmény, hogy a „megboldogult” Toupinel párisi törvényes nején kívül még Toulonban is tartott egy bagoly hiten elvett nőt, aki kalandos életet folytatva, az immár újra férjhez ment özvegy Toupinelné hozza rossz hírbe az ál Toupinelné bűneivel. Az új férj hálás, de nagy és farszto szerepét Rélai oly ügyesen vitte, oly természetességgel rémült el, gyana kodott, bosszankodott, hogy illusiókn tökéletes volt. Gratulálunk Veszprémnek ehhez az erőhöz. — Veszprémné és Borosné rokonszenvesen adták a Toupinel két özvegyét, velük Szinai (Valory) Tisztai (inas), Halasy (Matthien) jó ensemblel nyújtottak.

Az eddigi előadások alatt alig szabadultunk az alól a benyomás alól — a minék a társulat ismeretlen volta is lehet oka — hogy mintha némely szerepben olyanok próbálkoznának, akiknek nem az a szerepkörük. És ugy is van, hogy miként némely színésznőnek, aki nem tud elég magasan énekelni, transponálják a szerepet mélyebbre, úgy itt is némely szerepet transponálni kell, hogy a személyzet neki megfelelő legyen. A körülbelül elég jól szervezett társulatnak nincs szük sége még egy primadonnára, amint tervezik, hanem egy jó másodénekesnőre, aminő például Békessyné volt tavaly, aki egyuttal színművekben is jól állja meg helyét, mondjuk „soubrette és szende”. Ezzel elérhető az, hogy a most III. rendűből másodrendűre előléptetett erők, megkapják ismét saját szerepeiket, amiben jók, és a darabok mehetnének transponálás nélkül. Az olyan darabokat pedig, amelyek két primadonna okvetlenül kell, adhatják az ugy is tervbevett vendégszereplések, amelyek nélkül a saionsit nehéz is lenne kibuzni, de két primadonnát egyáltalán nem kérünk. A másodiknak szánt gáziért inkább két másodrendű erőt kaphatunk, akikkel sokkal többre megyünk.

Dr. Pataj Sándor.

Véres manifesztum.

Hajdanában őseink, ha harcra készülődtek körülhordozták a véres kardot, manapság pedig az orthodox ellenzék a választások megkezdése előtt kibocsátja hosszú kiáltványát jó Irányi aláírásával, kinek szelidségéhez szinte nem is pásszol az a hang, mely az egész kiáltványon végig vonul — a neolog nemzeti ellenzék pedig szétküldi vándorapostolait országszerte s azok hirdetik az egyedül üdvözítő nemzeti vallás tanait, melyek követése nélkül a szabadelvű párt mélyeséges pokla fenekére kerül mindenki.

Igaz ugyan, hogy van egy-pár nemzeti, aki szívesen belemenne ebbe a pokolba, csak ereszenék!

Szóval erősen agítálnak — no de hát azt rossz néven se lehet vennünk.

Csak az a kérdés, hogy azok alatt a nagy hangon hangoztatott frázisok alatt mennyi az igazság, s mennyi az egyszerűen összehordott, meg nem indokolt tagadás. Tagadása a kormány eddig elért sikereinek — tagadása a mi hazafiságunknak, tagadása a mi jóhiszeműségünknek. És mennyi az utópia!

Bizony-bizony az igazság nagyon kevés. Sőt a mostanában hangoztatott és irt orthodox és neolog ellenzék frázisok alatt valóságos luciferi hang lappang — az örök tagadás szellemének hangja — mely hang egyszerűen kárhözhat minden meglevőt, leszeretne rombolni minden nagy áldozatok s fáradhatlan munka árán kivívott eredményt — anélkül, hogy rosszalása igazi okát megmagyarázni tudná, anélkül, hogy erőt érezne magában a lerombolandó dolgok helyébe új, ép és dicső alkotásokkal lépni.

Az üntudatos erőnek ez a nyilvánulása se lengi át azokat az „átkos kormány” „corruptió-nális uralom” s más efféle sallangokkal ellátott manifesztumokat, melyek — ezeket a nagyon is alacsony nivón álló politikusok szája izéhez, az igazi plebs-hez szóló cífrázisokat leszámítva — még a rajongó hazafias idealismus hangját is nélkülözik — leszámítva Kossuth nevének egy-párszor való belevonását.

Pedig hát ez még nem elég. Ideális politikai eszméket képviselő pártoktól annyit joggal ellehetne várni, hogy nemes, szép eszméinek ideális magaslatáról szóljon hozzánk — s programja megvalósíthatlan meddőségét legalább hazafias hévtől lángoló szavakkal fedje el — melyek legalább percere feleddessék el velünk, a pozitív munka, az aktív politika embereivel, hogy utópistákra nincs szükség.

Legalább a szívhez beszélnének s ne tépnék szét rideg, üres, sallangos szavaikkal azt a poe-

tikus, rózsaszínű fátylat, amelyen át gyönyörrel nézzük az álmodozó, ideális, poetikus lelki embereket.

Még ha politikusok is, akiknek nem szabad poetáknak lenniük. V. Gy.

Török Musztafa Bács-Bodrogh vármegyében.

(Nyílt kérelem.)

Ismert adatok szerint Pekry Lajos Liptó vármegye főispánja Innsbruckban 1543. évi május 27-én kelt oklevelével egyik hívének, a török fogolyból keresztény nyé lett Musztafának, szolgálatai jutalmául Liszka falva nevű liptói birtokán egy házat és telket adományozott, teljes nemesi proerogativákkal. Ezen adomány megőrsítette első ízben I. Ferdinánd király Pozsonyban 1552. évi március 14-én, második ízben pedig Miksa király Bécsben 1565. évi január hó 6-án kelt oklevelével.*

Ez időtől fogva Musztafa, a ki a keresztységben János nevet vett fel, a hazai nemes családok sorában Török-Musztafa vezetéknévvel szerepel s az általa alapított család egyik ága Bács és Bodrogh vármegyék újjászülése után ide is leszármazott. Musztafa Török Ferenc 1804-ben vétetett fel Bács vármegye nemeseinek sorába Nógrád vármegye bizonyítványa alapján.**)

A családnak bácskai ága állandóan Jankovácon lakott s itt halt el 1824. március 23-án Török Musztafa Ferenc, akinek gyermekei nem maradtak.

Hogy mily körülmények közt telepedett le Török Musztafa Ferenc Jankovácon, miféle állást vagy tisztséget töltött be, volt-e valamelyik bácskai családdal rokonságban, kikkel volt rokon, maradtak-e vagy vannak-e most is rokonai ott vagy a környéken, maradtak-e családi iratai, vagy egyáltalán voltak-e iratok, s ha voltak, ki őrizte, vagy ha még megvannak, ki őri azokat jelenleg, mindezen körülmények felől bizonytalanságban vagyunk.

E kérdések tisztázása és a család viszonyainak megállapítása szempontjából kérjük mindazokat, akik e családát ismerték vagy e családra vonatkozó körülményekről valamit tudnak, keressék fel tájékoztató sorai- kal a „Bácska” szerkesztőségét vagy a Bács-Bodrogh vármegyei történelmi társulat titkári hivatalát Zomborban.

Muhoray Alfonz.

Megyei élet.

Titel, 1891. dec. 6.

A Duna és Tisza szöge újabban legkivált anyagi téren halad. Legnagyobb vívmányunk a végát-építés sikeres folytatása. A szabályi határtól a titeli fensikig futó töltés elkészült és ugyszintén a vilóvi végát, melynek folytán közel nyolc ezer hold réti föld az árvíz ellen biztosított. Szablya, Mosorin és részben Vilóvi községe valóban sokat nyertek ezáltal s meg van adva ezáltal gazdaságunknak fellendülése. Hírlik, hogy jövőre a titeli rétség lesz bekerítve, melynek belvizet is le fognak csapoltatni, s melyet a többi bekerített öblözetek csatornázása fog követni.

A második említésre méltó ügy a török-becei takarékpénztár legújabb vállalata. Rég érzett szükségnek vélteleg tenni, midőn Titelen egy fiókot állít fel. Ez ügyben Titel legkivált férfiak értekezletet is tartottak már és az ügy jelenlegi állása szerint, a fiók felállítása csak napok kérdése. Az intézet a fiókot messzemenő hitellel fogja dotálni; a kölcsönök nyolc percenttel kötetnek meg, beleértve az irásköltségeket is, úgy, hogy bárki is 3-4% al ocsóbban fog kölcsönt felvehetni, mint a már létező helybeli takarékek és hitelszövetkezeteknél. A fiók iránt élénk az érdeklődés, különösen a titeli polgárság és járás lakosai közt.

Lokon és Vilóvon kiűtött az influenza; eddig 10-15 egyén betegedett meg s némelyek elég súlyosan. Közegészségi viszonyaink az idén felette kedvezők voltak. A megyeszerte pusztító difteritisz nem tudott gyökeret fogni járásunkban. De a váltóláz óriási pusztítást vitt véghez, úgy, hogy a titeli járás legalább fél lakossága megkapta. A hatóság eziránt is gondoskodott; Titelen egy artzi-kutrá ezer forint szavatolt meg és 1892 ben a furás okvetlen meg fog inditanni; Vilóvon szintén óhajtanak a fensikon egyet furni, mely szándék azonban még csak vajadásban van.

Új főszoigabirónk a községi vizsgálatot már befejezte; mint hírlik a loki jegyző felfüggesztetik.

A fővárosi lapok furcsa képviselő jelölési híreit mi nevetve olvassuk. Az egyik Szemző Mátyást, a másik Drakulics Pált (!) lépteti fel, sőt azt rebesgetik, hogy Polit szabadelvű programmal óhaj fellépni a csajkás választókerületben! Mi azt hisszük a két első jelölt emlegetése napi vice; Politról pedig fel sem tehetni, hogy elveit szögre óhajtaná akasztani, a ki az utóbbi választások alatt is erős híve volt a szerb nemzetiségi programnak.

A csajkás kerületnek egy jelöltje van s ez: Zákó Milán és bárki is lépne fel ellene, csufos vereséget fog szenvedni. A titeli járásban nem fog husz ellenzék találokzni, mert jelöltünk közszeretében örvend. A jelölt melletti hangulat jelenleg erős hullámokat vet.

—m.

Közzgazdaság.

Gabonaüzlet. Nyugodt hangulat mellett az üzlet jelentéktelen, a hozatal gyenge. Árának: Buza 10.40-60. Zab 5.60-70. Árpa 5.60-80. Tengeri: sarga 5.20-25, amerikai fehér 5.50-60, csöves sarga 3.50, csöves amerikai fehér 4 frt. Bab 6.00-7.00. Kendermag 10.50-11.00.

Magyar kir. államvasutak gőzhajózási vállalata közli: Tekintettel a teli idény beálltára „Vukovár város” hajóállomást f. évi december 6-án megszüntették és a Vukovár és Ujvidék között közlekedő hajó f. évi december hó 7-től kezdve ezen állomást nem érinti, minek következtében a Vukovár és Ujvidék közötti hajójáratok menetrendje annyiban módosul, hogy az említett naptól kezdve a hajó Vukovár vasúti állomásról nem reggeli 4 óra 30 perckor, hanem 8 órákor indul.

*) Az ide vonatkozó iratok Bács-Bodrogh vármegye levéltárában. **) Bács-Bodrogh vármegyei történelmi társulat Évkönyve 1891. évf. 116. l.

A lokomobil- és cséplőgépezők tanfolyama, melyet az állami ipariskolánál a nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszterium rendez, január hó 2-án nyílik meg, s március hó végeig tart. E tanfolyamon a gőzmozgony (lokomobil) és a különböző cséplőgépek szerkezete és kezelése fog taníttatni. Tanulókat felvétetnek az 18. életévüket betöltött, irni és olvasni tudó önálló lakatosok, kovácsok s a különböző gépgyárak főbb munkásai, továbbá gazdatisztek, birtokosok, géptulajdonosok. A belépők erkölcsi bizonyítványt tartoznak előmutatni, a nem önálló munkások ezenkívül — ha munkában állanak — a munkaadótól kiállítandó munkabizonyítványt, — ha nem állanak munkában: munkabizonyítványt tartoznak benyújtani. — A tandíj 5 frt, a mit előzetesen, a beiratkozás alkalmával kell befizetni. A beiratások f. évi december 15-től január 2-ig tartatnak az intézet helyiségében (Budapest, VIII. kerület, Népszínház-utca S. sz.) — Vidékiek a tandíj beiktatása mellett levélben is beiratkozhatnak. A vidékről jövő tanulóknak csak január 2-án kell személyesen megjelenniük az intézetben.

A m. kir. postatakarékpénztár november havi forgalma a következő volt: A m. kir. postatakarékpénztárnál 1891. nov. hóban. I. A takarékpénztárban betéteket 517,800 frt 90 $\frac{1}{2}$ krajcár, visszafizetett 415,238 frt 30 kr. A betétátlag ennél fogva e hóban 102,526 forint 60 $\frac{1}{2}$ kral gyarapodott. Az összeforgalom 1891 ik nov. havában 933,039 forint 20 $\frac{1}{2}$ krt tett ki; 1891. okt. havában mint új betevő belépett 5822, a betevők közül kilépett 2570. A betevők számában tehát 3252 szaporodás mutatkozik. Betevők számára e hóban értékpapir 32,250 forint névértékben vásároltatott. — II. A cheque-forgalomban betéteket 14,786,309 frt 04 kr., visszafizetett 14,524,571 frt 55 kr., a betétállag tehát e forgalomban 261,737 forint 40 kral emelkedett. Az összeforgalom nov. havában 29,310,880 forint 59 kr. A Cheque számlatulajdonosok részére 2000 frt névértékű értékpapir vásároltatott. — 1891. évi nov. havában a számlatulajdonosok sorába való felvételre jelentkezők 44 en. A magyar kir. postatakarékpénztár betétállaga nov. hó 23-án a takarékpénztárban 5,727,172 frt — $\frac{1}{2}$ kr., a cheque forgalomban 2,990,608 forint 44 $\frac{1}{2}$ kr. Összesen 8,717,780 forint 77 kr. Az összes résztvevők száma nov. 31-én: a takarékpénztárban 187,888, a cheque-forgalomban 1392, az utóbbiak közül eddig 987-en a clearing-forgalomba is csatlakoztak. — Járadekkönyvecske kiállítatott 1891. nov. 30-ig összesen 664 db. Ezekre díjmentesen letétbe őriztetik 1,179,560 frt névértékű értékpapir. A betevők részére vásároltatott és számukra megküldetett nov. 30-ig 3210 frt névértékű értékpapir.

Reform az életbiztosítás terén. Az igazságügyminiszteriumban jelenleg figyelemreméltó biztosítási javaslat fekszik, a melyet a kereskedelmi miniszter tett át oda véleményezés végett. A javaslat az életbiztosításnál szükséges reformot következő két pontban foglalja össze: a) Minden Magyarországon, az életbiztosítási üzletágban működni kívánó vagy már működő külföldi biztosító társaság, a működési engedély fejében 300,000 frt óvadékat köteles vinkulált magyar állampapirokban a m. kir. állampénztárba letenni. b) E novellaris törvény életbelépte után köteles, minden bel- és külföldi biztosító társaság egyaránt, Magyarországon szerzett és érvényben levő életbiztosítási üzletének teljes állományát, az egyes biztosítási kombinációk szerinti rendezve, pontos kimutatásban a törvényszéknek előterjeszteni és e biztosított értékalomány kezdettől fogva máig gyűjtött és a szabályszerű számításnak megfelelő díjtartalékát a keresk. törvény 456. §-ában felsorolt értékekben a m. kir. állampénztárnál letenni. Az ezen- tul következő években pedig szintén kötelesek lesznek az összes Magyarországon működő biztosító társaságok belföldi életbiztosítási évi díjtartalékaikat hasonló módon a magy. kir. állampénztárnál deponálni.

A világ sörtermelése. Az árpalé jóbarátait, a híres Gambinus hivatástól érdekelni fogja, hogy tulajdonképp mennyi sört is produkál a világ? Hát Franciaországban hivatalos adatok alapján kiszámították, hogy a világon évenként 180 millió hektoliter sört termelhetnek. Körülbelül 50 millió söröződe van a világon, legtöbb a sörfőzés hazájában: Németországban 25,434; itt 47-60 millió hektoliterre rug a produkció. Nagy-Britanniában 11,992 sörföződeben előállítanak évenként 46-85 millió hektolitert; az amerikai Egyesült-Államokban 2,144 sörföződeben 36-92 millió hektolitert; Ausztria és Magyarországon 1,952 sörföződeben 13-70 millió hektolitert; Belgiumban 2,788 sörföződeben 10 millió hektolitert; Franciaországban (Algírral) 2,786 sörföződeben 8,50 millió hektolitert, Dániában 371 sörföződeben 2,19 millió hektolitert, Oroszországban 1,360 sörföződeben 2,93 millió hektolitert, Ausztráliában 40 sörföződeben 1-61 millió hektolitert, Svájcban 415 sörföződeben 1-19 millió hekt., Svédország- és Norvégiában 186 sörföződeben 1-73 millió hekt., Spanyolországban 68 sörföződeben 1-03 millió hekt., Németalföldön 461 sörföződeben 1-07 millió hekt., Olaszországban 125 sörföződeben 0-14 millió hekt., Romániában 17 sörföződeben 0-10, Szerbiában 15 sörföződeben 0-10 millió hekt. stb.

A talajjavítási kölcsönök. A földmívelési és pénzügyi miniszter a talajjavítási kölcsönök engedélyezési módjának és feltételeinek, valamint az ily kölcsönök engedélyezésére, kiszolgáltatására és ellenőrzésére vonatkozó részletes eljárás szabályozása végett, az igazságügyminiszterrel egyetértőleg, a magyar földhitelintézet meghallgatása után, rendeletet bocsátottak ki. A rendelet megállapítja, hogy ily kölcsönök csak patak-szabályozás, vízmosások megszüntetése, lecsapolás, mocsárkiszáritás, alagsóvezés, sankolás és üntözés költségeinek fedezésére adható, úgy a már megkezdett munkák folytatására és csak ha a kulturmérnöki kimutatásból kitűnik, hogy a fennálló gazdasági kezelés és várható célszerű kibaszpálás, ugyszintén megfelelő fenntartás mellett a terype vett munkát a felveendő kölcsön után fizetendő évf. járadeknak legalább is kétszeresével fogja emelni a talajjavítási munkálatnál elért jövedelmét. A rendelet szabályozza a kölcsön kérsének és adásának módozatait, az ingatlan telekkönyvi azonosságának kimutatására szolgáló eljárást, valamint a kért talajjavítási munkálatok jó karban tartására vonatkozó feltételeket.

Szerkesztői üzenetek.

P. Almás. Köszönet. Ilyen apróságokat szívesen fogadunk mindenkor s többször is küldhetnél ilyeneket.

Naptár. December.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orsz naptár
11 Pént.	Damáz pápa	Damáz	29 Paramon
12 Szom.	Maxene vt.	Ottília	30 András apost.
13 Vas.	D 3 Adv. v. L.	D 3 Luca	1 Dec. F 25
14 Hétfő	Nikáz pk.	Nikáz	2 Abakuk pr.
15 Kedd	Irène vt., Val. Ignác		3 Szofroniás

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

FOGORVOS

Dr. Szabó Sándor

**fül- és szemorvos,
torok- és gégebajok,
Diphtheritis és torokgyík**

különleges orvosa.

RENDELŐ INTÉZET: November 1-től Sztapári-ut, a megyeház átellenében, Kovácsfy-féle ház. *—10

Valódi harci kanári madarak,

mintegy 100 drb

mindkét nemből,

eladatnak a Gottlieb-féle házban.

3699. szám.

1891.

Faeladási hirdetés.

Alólírott m. kir. erdőhivatal irodájában folyó évi december hó 28-án délelőtti 10 órákor megtartandó nyilvános árverésen a palánkai „Szredna Suma“ nevű 161.66 holdas kemény erdő vágás fája, tuskó irtás kötelezettséggel, 93,008 frt kiküldési becsár alapul vétele mellett, felsőbb jóváhagyás fentartásának kikötésével, a legtöbbet ígérőnek eladatni fog.

Az árverési és szerződési feltételek előlegesen is az alólírt hivatalnál és a palánkai m. kir. erdőgondnokságnál a szokásos hivatalos órákban megtekinthetők.

Kelt Apatinban, 1891. december 7-én.

M. kir. erdőhivatal.

Pályázat.

Turia község rendőrség őrsvezetőjének lekötésére folytan ezen állás tisedésbe jövén, annak betöltésére ezennel pályázat nyitattik.

Felhivatnak mindazok, a kik ezen állásra pályázni szándékoznak, hogy sajátkezűleg irt kérvényüket, — a keresztlel, magyar honosságuk és erkölcsi magaviseletüket igazoló hatósági, ugy a testi épségükről szóló orvosi, nemkülönben az eddigi alkalmaztatásukat előtűntető egyéb bizonyítványokkal felszerelve — alólírott előjárásához **f. évi december hó 31-éig** annál is inkább benyújtsák, mert a később érkező kérvények figyelembe vételini nem fognak.

Kiszolgált altisztek, a rendőrségnél jelenleg szolgálatban álló, valamint a kir. csendőrségnél szolgálatban állott egyéneknek, ha ezen községben divó szerb nyelven kívül a magyar — mint hivatalos nyelvet szóban és írásban teljesen bírják — elsőbbség biztosítottik és különösen megkivántatik, hogy ezen nyelven fogalmazni is képes legyen.

A községi rendőrségnél ez idő szerint szolgálatban lévő kötelezetnek, csakis az erkölcsi magaviseletéről, a nyelvek ismeretéről és fogalmazási képességéről szóló községi bizonyítványnak a folyamodványhoz leendő becsatolására.

A fizetés havonként utólagos, a lakbér $\frac{1}{4}$ évenként előleges részletekben, a ruházati átalány pedig egész évre előlegesen ki fog szolgáltatni.

A fizetés évi 400 frt, lakbér 40 frt, ruházati átalány 20 frt. Az esetben, ha az illető képes és akarata leendő a rendőri teendők mellett a jegyzői teendőkben is segédkezni, a fenti javadalmazáson kívül, a községi jegyző által havi 5 frtban segélyeztetik. — A szolgálatból elbocsátás esetén tartozik az egyenruhát természetben visszaszolgáltatni.

Turián, 1891. évi december hó 8-án.

Sztójkovits,
jegyző.

Tomity Szima,
b. bírő.

3—1

Magtár és pince bérbeadás.

Zomborban, a Felső-városban, a Flórián-utcában, egy

nagy magtár és pince

1892. évi január hó 1-től egy, esetleg több évre is bérbe vehető. Bővebb felvilágosítással szolgál e lapok kiadója, Bittermann Nándor.

4969. sz.

kig. 1891.

Pályázati hirdetés.

Bács-Bodrogh vármegye Csúrog községében tisedésbe jött s 300 frt évi fizetéssel ellátott gyalogrendőrségi állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhivatnak pályázni óhajtok, hogy kérvényeiket **f. évi december hó 25-ig** szabályszerűen felszerelve hozzám nyújtsák be.

A kérvényben igazolni tartoznak:

1. hogy magyar honpolgárok,
2. védkötelezettségüknek megfeleltek, 24-ik életévüket betöltötték, a 60 ikat pedig el nem érték,
3. feddhetlen erkölcsűek s rovatlan előéletűek,
4. a községben divó szerb nyelven kívül a magyar nyelvet szó és írásban oly tökéletesen bírják, hogy azon az előirt írásbeli teendőket biztosan végezni képesek legyenek.

Kiszolgált katonák, volt csend- és rendőrök előnyben részesülnek.

A megkivántató ruházatot a megválasztandó rendőrségi sajátjából lesz köteles beszerezni.

Kelt Zsablyán, 1891. évi december hó 2-án.

Zákó Milán,

főszolgabíró.

3—2

4623. szám.

kig. 1891.

Pályázati hirdetés.

Mélykut községben elhalálozás folytán tisedésbe jött községi szülésznoi állásra, mellyel évi 100 frt készpénzfizetés, a rendes szülésnél 1 frt, rendkívüli eseténél 2 frt, és csövezésért 30 kr, szabályrendeletileg megállapított díjak vannak egybekötve s a választásnak Mélykuton a község-házánál leendő megtartására határidőül 1891. évi december hó 21. napjának délelőtti 11 óráját tűzöm ki.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy képesítésüket, eddigi alkalmazásukat és erkölcsi viseletüket igazoló okmányokkal felszerelendő kérvényüket a választást megelőző napig alólírott nál nyújtsák be.

Almás, 1891. november 24-én.

Deák Zsigmond,

főszolgabíró.

3—1

4498. sz.

kig. 1891.

Pályázati hirdetés.

Nádaly községben megüresedett 180 forint fizetéssel javadalmazott községi végrehajtói állás betöltése céljából pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni kívánókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **f. évi december hó 25-éig** benyújtsák.

A szerb nyelv tudása megkivántatik.

Kelt Zsablyán, 1891. évi december hó 2-án.

Zákó Milán,

főszolgabíró.

3—2

918. szám.

kig. 1891.

Pályázati hirdetés.

A vármegyei törvényhatóság által jóváhagyott községi szabályrendelettel szervezett községi rendőrség egyes állásaira ezennel pályázat iratik ki.

Betöltendők lesznek a következők fizetéssel ellátott állások, és pedig:

1. egy 250 frttal javadalmazott őrsvezetői állás:
2. 4 (négy) egyenként 200 frt fizetéssel javadalmazott gyalogrendőri állás.

Községi rendőrtől csak oly egyén nyerhet alkalmazást, aki:

- a) magyar honpolgár;
- b) védkötelezettségének megfelel, 24-ik életévét betöltötte, a 60-at pedig el nem érte;
- c) feddhetlen erkölcsű és teljesen rovatlan előéletű;
- d) teljesen egészséges;
- e) irni olvasni tud és a községben divó nyelvetket bírja;
- f) az őrsvezetői állásra ezeken kívül megkivántatik a magyar nyelvnek szó és írásban való oly tökéletes bírása, hogy az előirt írásbeli teendőket biztosan végezhesse.

Az alkalmazásnál elsőbbség adatik:

1. az 1879. évi II. t. c. értelmében kedvezményezett altisztek s kiszolgált állami csendőröknek;
2. a hadsereg s honvédségnél kiszolgált egyéneknek;
3. kifogás nélkül rendőrségi szolgálatban (nem felőrsöri minőségben) alkalmazásban állott egyéneknek;
4. végül előnynek tekintetik minden körülmények között a szolgálati magyar nyelvnek szó és írásban való bírása, valamint a nőtlenség.

Fenti körülmények és előnyök közokiratokkal és hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolandók olyképp, hogy a szellemi és fizikai állapot és a főbb érzékeknek teljes bírása is kitűnjék.

Pályázati kérvények a fentiek szerint okmányolva, alólírott előjárásához **f. évi december hó 17-ig** benyújthatók.

A ruházatot a rendőrök sajátjukból tartoznak fedezni; a többi feltételek a hivatkozott szabályrendeletből bármikor megtudhatók.

Kovil-Szt-Ivánon, 1891. évi december hó 1-én.

Vracsarics Glisó, **Veitmann Fülöp,**

jegyző. 3—2 bíró.

SPORT!

Amateur-ök! Turisták!

Fényképészek!

A legmulatságosabb, legcélszerűbb, leghasznosabb, egyuttal legdivatosabb „**Karácsonyi és újévi**“ ajándék egy

Goldmann-féle fényképészeti „Turista-Camera“.

Ezen gépek legolcsóbb, legpontosabb és legcélszerűbb bevásárlása nálam történhet, azért, mivel: 1. már 1858-ik év óta kizárólag azoknak készítésével és pontos összeállításával foglalkozom; — 2. gépeim, mint általánosan elismert kitiűő, pontos gyártmányok, minden kiállításra a legnagyobb elismerésben részesültek, olyannyira, hogy a külföldi gyártmányokkal is a versenyt diadalmasan kiálltam, sőt gépeim még a fényképészeti művekben is az illető szaktanárok által mindenütt dicsérve és ajánlva felmentetnek.

Egy teljesen összeállított „Turista-Camera“ áll: 1 Camerából (9×12), 3 kettős cassetta, 2 objektív deszkácska, 1 fekete beállító posztókendő, 1 botállvány a hozzátartozó triangullussal, 1 tájképlencse és táskából,

melynek ára összesen 35 frt

(lásd árjegyzékem 18-ik lapszámát).

Megrendelhető:

GOLDMANN REZSŐ és ANTAL fényképészeti gépgyárában

BÉCS,

IV. kerület, Viktor-utca 14. szám.

Képes árjegyzékemet kívánatra díjmentesen küldöm.

Karlsbadi porcellán-edény leszállított árakkal.

Karácsonyi és újévi bazar!

Minden néven nevezendő ajándéokra alkalmas áruk, divatcikkek, luxus-tárgyak és játékszerek gazdag és csoda olcsó raktárának szives megtekintésére a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja

Goldfahn Sándor,
kereskedő,
Zombor, főutca, Falcione Lőrinc-féle ház, a nagy tőzsde mellett.

Berndorfi china-ezüst gyári árakon.

Alkalmas karácsonyi és újévi ajándékok.

Az EMAILLE festéshez szükséges hozzávalók ZOMBORBAN csakis

SCHÖN ADOLF
könyv- és papirkereskedésében kaphatók,

hol az EMAILLE festészet ingyen taníttatik.
A festés vagy rajz előismerete nem szükséges.
A tárgyakat festés után nem kell égetni.

Ugyanott
karácsonyi és újévi ajándékok
dús választékban, olcsó árért szereshetők be.

Gazdag könyvpiac magyar, német és francia munkákban.

Valódi fehér és sárga viasz.

A karácsonyi időnyre van szerencsém a n. é. közönségnek ajánlani valódi és kiválóan finom pergetett fehér

akácvirág mézet

1/1, 1/2, 3/4 kgrmos üvegekben, szintugy tisztán kimérve kilója 60 kr. Továbbá hársfavirág és tisztessfü mézet a legtisztább minőségben.
Vidéki t. megrendelőknél egy 5 kgrmos postadoboz 4 1/2 kgr. legfinomabb akác- vagy másfajú mézet, 3 frt 50 kr utánvét mellett bérmentve szállítok.

Kiváló tisztelettel:
KRIZMANITS IMRE,
Zomborban.

Méz üvegekben kapható az Árucarnokban és Gromilovits János fűszerkereskedésében, hol megrendelések is közvetíttetnek.

Szurok-fáklyák raktáron.

Az állatkertből egyenest hozatott tiszta emdeni ludaknak ivadéka kaphatók **Mészáros Antalnál Pácséron**; darabja 3—5 frtig.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye szabályai járásához tartozó Nádaly községben üresedésbe jött irnoki állás betöltése céljából ezennel pályázatot hirdetek. Ezen állás javadalmazása 300 frt, valamint a jegyző által a magán munkálatok elvégzéseért 100 frt.

Felhívtnak a pályázni szándékozók, hogy sajátkezűleg írt, szabályszerűleg felszerelt kérvényeket hozzám **f. évi december hó 25-ig** annyival inkább nyújtsák be, mivel később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Az adóügyi önálló jártasság, nemkülönben a szerb nyelv tudása megkívántatik.
Kelt Zsablyán, 1891. évi december hó 2-án.

Zákó Milán,
főszolgabíró.

Csödtömegeladás.

Vb. Roth Sámuelné kulai cég csödtömegéhez tartozó és a csödteltár 1—148. tételszám alatt felvett ka-lapok, szűcsárúk és botti felszerelés 2442 frt 60 kr, — 149—154. t. a. felvett bútorneműek 26 frt, és az activ követelések 84 frt 25 kr, összesen tehát 2552 frt 85 kr becsértékben a csödtömegeladásnak 1891. évi december hó 4-én kelt határozata értelmében egy tömegben ajánlati uton eladatnak.

Venni szándékozók felhívtnak, miszerint a becsár 10% ának bánatpénzzül-csatolása mellett zárt ajánlatokat alulírott tömegeladónak **folyó évi december hó 22. napjának déli 12 órájáig** nyújtsák be. Ugyanott jelentkezhetni a leltár és az árúk megtekintése végett.

A választmány a leltárban kitértetett árúk minősége, ugy az activ követelések fenállása és behajthatóságáért szavatosságot nem vállal.
A beérkezett ajánlatok felett való határozathozatalt a választmány magának fentartja, mely jogosítva leendő a legkedvezőbb ajánlatot is mellőzni.

Vevő köteles lesz a vételért vételi ajánlatának elfogadása után azonnal készpénzben, bánatpénzének különbeni elvesztésének terhe mellett kifizetni és a meg-vett árukat átvenni.

Kelt Kulán, 1891. évi december hó 7-én.

Dr. Strasser Lajos,
tömegeladónok.

Pályázat.

Vaskut (Bácsmege) községben két rendes magyar-német r. kath. tanítói állásra 1892. évi január 9-ig pályázat hirdettetik. Ezen állások jövedelme: 1. A községi pénztárból 350 frt o. é. havi részletekben előre fizetve. 2. Tisztességes szabad lakás a szükséges melléképületekkel és házi kert. 3. 1/4 kat. hold szántóföld haszonélvezete. A megválasztottak tartoznak a mindennapi és ismétlő iskolában az előadást vezetni és az iskolaszék által időnként kijelölendő osztályokban tanítani. Továbbá minden héten 2 órában az összesített osztályokat tornára oktatni. Pályázhatik minden okleveles tanító. A rendszeren felszerelt folyamodványok a vaskuti r. kath. iskolaszékre címezve Bajára ft. Berényi Dániel apát esperes-plébános urhoz küldendők.

Vaskut, 1891. évi november hó 30-án.

PILGER NÁNDOR,
iskolaszéki egyházi elnök.

2—2

Közvetítők.

GYERMEKJÁTEK, BABÁK.

SZEBBENÉL SZEBB
KARÁCSONYI
ÉS
ÚJÉVI AJÁNDÉKOK.
ENGEL-nél,
az „Angyal”-hoz,
az Elefánt szállóval szemben.
BÓRÁRÚK, SZOBADÍSZEK.

Fehérmű és nyakkendők.

18787. sz.
tkvi 1891.

Hirdetmény.

Bogojeva községnek telekkönyvi betétei az 1886. XXIX. és az 1889. XXXVIII. törvények értelmében elkészítetvén, és a nyilvánosságnak átadtván, ez azon felszólítással tétetik közzé, hogy

1. mindazok, akik az 1886. XXIX. t. c. 15. és 17. §-ai alapján — ide értve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889. XXXVIII. t. c. 7. §-a alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlezi keresetüket, azok pedig, akik valamely tehertétel átvitelének az 1886. XXIX. t. c. 22. §-a, illetve az 1889. XXXVIII. t. c. 15. §-a alapján való mellőzését megtámadni kívánják, e végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1892. évi június hó 8-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított keresetük annak a harmadik személynél, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t. c. 16. és 18. §-ai eseteiben — ide értve az utóbbi szakaszban az 1889. XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzetése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1892. évi június hó 8-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyújtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, akik a fentebbi 1. és 2. pontban körülírt esetekben kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik, az e tekintetbeni felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis az 1892. évi június hó 8-ik napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján, és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyuttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át — hogy amennyiben azokhoz egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak — az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Zomborban, 1891. évi november hó 26-án, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál.

Rákos Lyubomir,
kir. trvszéki bíró.

3—3